

**MCQ - SEMESTER -II MAHATMA GANDHI UNIVERSITY M.A.
PROGRAMME IN SANSKRIT VEDANTA COURSE VII- CORE VII-
Vedanta 3 SIDDHANTABINDU**

Course code SA040202

1. सिद्धान्तबिन्दुः नाम ग्रन्थस्य कर्ता कः?
(a.श्री शङ्करः, b.मधुसूदनसरस्वती, c.सुरेश्वरः, d.सदानन्दः)
2. दशश्लोकी केन विरचितः?
(a.मधुसूदनसरस्वती, b.श्रीशङ्करः, c.वाचस्पतिमिश्रः, d.बादरायणः)
3. शुद्धे आत्मनि दुःखित्वाद्यभिमानः कुतः?
(a.अविवेकात्, b.रजोगुणाधिक्यात्, c.आत्मज्ञान्त, d.महावाक्यज्ञानेन)
4. अविवेकनिवृत्तिः कथं संभवति ?
(a.अज्ञानेन, b.ज्ञानेन, c.ब्रह्मात्मैक्यज्ञानेन, d.अविवेकेन)
5. आत्मतत्त्वस्य प्रमापकम् किम् ?
(a.प्रमाणानि, b.महावाक्यानि, c.वेदाङ्गानि, d.शास्त्राणि)
6. वाक्यं कथं ज्ञापकं भवति?
(a.अध्यास्येन, b.अद्ययनेन, c.परमार्थज्ञानेन, d.विवेकेन)
7. चत्वारि भूतान्येव त्वंपदार्थः। केन उक्तम् ?
(a.चार्वाकाः, b.जैनाः, c.बौद्धाः, d.मीमांसकाः)
8. जडः बोधात्मकः च भवति त्वंपदार्थः। कस्य मतमिदम् (a.नैयायिकानाम्, b.भाट्टानाम्, c.मीमांसकानाम्, d.जैनानाम्)
9. सुषुप्त्येकसिद्धः । कः ?
(a.प्रपञ्चः, b.ज्ञानं, c.आत्मा, d.आनन्दं)
10. देहादीनां अनात्मत्वे हेतुः कः?
(a.ज्ञानाभावं, b.आज्ञानं, c.अनेकान्तिकत्वं, d.ज्ञानंम्)
11. देशकालापरिच्छिन्नः कः?
(a.जीवः, b.हिरण्यगर्भः, c.आत्मा, d.ईश्वरः)
12. परिच्छिन्नः कः ?
(a.आत्मा, b.जीवः, c.प्रपञ्चः, d.घटादयः)
13. तस्य भ्रंसप्रागभावौ न । कस्य?
(a.जीवस्य, b.ईश्वरस्य, c.प्रपञ्चस्य, d.ब्रह्मणः)

14. ज्ञानरूपः कः?

(a. प्रकृति, b. प्रधानः, c. जीवः, d. आत्मा)

15. अकर्तुः अभोक्तुः च भवति। कः ?

(a. आत्मा, b. प्राज्ञ, c. विश्व, d. जीव)

16. अहं मम इत्यादि अध्यासः कः?

(a. आज्ञानात्, b. देहाभिमानात्, c. अनात्माश्रयात्, d. दुःखरूपात्)

17. स्नानशौचादयः किम् ?

(a. धर्माः, b. शास्त्राः, c. आचाराः, d. गुणा)

18. वर्णाश्रमादि व्यवहारस्य मूलकारणं किम्?

(a. आचाराः, b. मिथ्यात्वं, c. अज्ञानं, d. अहंकार)

19. ज्योतिष्टोमादयः किम् ?

(a. पदार्थाः, b. आचारं, c. यज्ञाः, d. धर्माः)

20. सर्वेषां व्यवहाराणां मूलकारणं किम् ?

(a. अहंकारः, b. ममत्वबुद्धिः, c. देहाभिमानः, d. अन्तकरणं)

21. आत्मचैतन्यस्य न शून्यता । कुत्र ?

(a. जाग्रदवस्थायां, b. स्वप्नावस्थायां, c. सुषुप्तौ, d. अन्धकारे)

22. जगत्कारणं किम् ?

(a. अज्ञानं, b. प्रमाणं, c. शास्त्राणि, d. ब्रह्म)

23. ब्रह्मण सहेकत्वं कस्य ?

(a. देहस्य, b. जीवस्य, c. इन्द्रियाणां, d. भूतानां)

24. अतिशून्यात्मकत्वं निरस्तं कस्य?

(a. जीवस्य, b. आत्मचैतन्यस्य, c. ईश्वरस्य, d. हिरण्यगर्भस्य)

25. सुषुप्तौ न शून्यता कस्य ?

(a. जीवस्य, b. आत्मचैतन्यस्य, c. ईश्वरस्य, d. हिरण्यगर्भस्य)

26. ब्रह्मणासहैकत्वात् असंसारी भवति - । कः ?

(a.ईश्वरः, b.आत्मा, c.जीवः, d.प्रपञ्चः)

27. जगत्कारणं प्रपञ्चत्वमेव । केन उक्तम् ?

(a.जेनाः, b.सांख्याः, c.मीमांसकाः, d.भाट्टाः)

28. भगवान् वासुदेवः भवति जगत्कारणं केन उक्तः?

(a.पातञ्जलिनः, b.पाञ्चरात्रिकाः, c.प्रभाकराः, d.शैवाः)

29. वेदान्तवाक्यजन्यज्ञानेन किं लभते ?

(a.बोधः, b.परमानन्दः, c.दुःखनिवृत्तिः, d.ज्ञानम्)

30. तत्वमसि महावाक्यं कस्मिन् उपनिषदि भवति ?

(a.छान्दोग्योपनिषदत्, b.माण्डूक्योपनिषत्, c.बृहदारण्यकोपनिषत्, d.प्रश्नोपनिषत्)

31. वियद्व्यापकः कः?

(a.अज्ञानं, b.माय c.तमः d.आत्मा)

32. अखण्डैकरूपत्वं कस्य विधीयते?

(a.अज्ञानस्य, b.माययाः, c.आत्मनः, d.प्रपञ्चस्य)

33. उपाधिधर्मध्यासः कस्य विधीयते ?

(a.आत्मनः, b.जीवनस्य, c.रुद्रस्य, d.गुणानाम्)

34. ज्योतिराकारकत्वं कस्य विधीयते?

(a.तमसः, b.ब्रह्मणः, c.अज्ञानस्य, d.ज्ञानस्य)

35. अरूपि कः?

(a.हिरण्यगर्भः, b.ईश्वरः, c.इन्द्रियाः, d.आत्मा)

36. अणु, महत् इत्यादि परिमाणनिषेधेन आत्मनः कस्य प्रतिषेधः विधीयते ?

(a.इन्द्रियाणां, b.द्रव्यत्वस्य, c.अज्ञानस्य, d.भूतानां)

37. शास्ता कः ?

(a.गुरुः, b.शिष्यः, c.शास्त्रः, d.उपदेशक्रिया)

38. शिक्षा नाम किम् ?

(a.शास्त्रं, b.गुरुः, c.वेदाङ्गं, d.उपदेशक्रिया)

39. परमार्थतः नास्ति किम् ?

(a.जीवः, b.ईश्वरः, c.प्रपञ्चः, d.आत्मा)

40. प्रपञ्चस्य सत्ता किम्?

(a.प्रातिभासिकं , b.व्यावहारिकं, c.पारमार्थिकं, d.किमपि न)

41. स्वस्वरूपावबोधे फलं किम् ?

(a.आनन्दं, b.विज्ञानं, c.मोक्षः, d.दुःखनिवृत्तिः)

42. पदार्थतः कतिविध ?

(a.द्विविधः, b.चतुर्विधः, c.पञ्चविधः, d.त्रिविध)

43. तार्किकानां मते पदार्थाः कति ?

(a.अष्ट, b.सप्त, c.नव, d.दश)

44. दृक्पदार्थः कः?

(a.आत्मा, b.प्रपञ्चं, c.जीवः, d.रुद्रः)

45. पाधिभेदेन आत्मा कतिविधः ?

(a.त्रिविधः, b.सप्तविधः, c.द्विविधः, d.पञ्चविधः)

46. कारणीभूतज्ञानोपाधिः कः ?(a.जीवः, b.आनन्दः, c.दृश्यः, d.ईश्वरः)

47. अन्तकरणतत्संसाकारावच्छिन्नज्ञानोपहितः कः?

(a.परमेश्वरः, b.विष्णुः, c.माया, d.जीवः)

48. सर्वानुसन्धातृचैतन्यं किम्?

(a.प्राज्ञः, b.तुरीयः, c.साक्षी, d.वेश्वानरः)

49. ईश्वरः कतिविधः?

(a.चतुर्विधः, b.द्विविधः, c.त्रिविधः, d.सप्तविध)

50. सत्त्वगुणावच्छिन्नः पालयिता कः?

(a.रुद्रः, b.विष्णुः c.ब्रह्मा, d.जीवः)

51. कारणीभूतरजोपहिता स्रष्टा च भवति सः । कः?

(a.अनिरुद्धः, b.विष्णुः, c.ब्रह्मा, d.हिरण्यगर्भ)

52. कारणीभु तमोपहित संहर्ता कः?

(a.रुद्रः, b.ब्रह्म, c.आत्मा, d.जीवः)

53. उपासकानां कार्याथं रूपकल्पना कस्य ?

(a.जीवनस्य, b.प्रपञ्चस्य, c.ब्रह्मण, d.मायया)

54. जीवः कतिविधः ?

(a.त्रिविधः, b.पञ्चविधः, c.चतुर्विधः, d.द्विविधः)

55. स्थूलशरीरावच्छिन्न जाग्रदवस्थाभिमानि कः ?

(a.तैजस्, b.विश्वः, c.प्राज्ञः, d.तुरीयः)

56. स्वप्नावस्थाभिमानि जीवः कः?

(a.विश्वः, b.तैजसः, c.प्राज्ञः, d.तुरीयः)

57. सुषुप्त्याभिमानि जीवः कः?

(a.विश्वः, b.तुरीयः, c.प्राज्ञः, d.आत्मा)

58. दृश्यं नाम किम्?

(a.प्रधानं, b.प्रकृति, c.जीव, d.प्रपञ्चः)

59. दृश्यपदार्थः कतिविध ?

(a.चतुर्विधः, b.द्विविधः, c.त्रिविधः, d.पञ्चविधः)

60. प्राणाः कति ?

(a.5, b.4, c.7, d.3)

61. ज्ञानेन्द्रियाणि कति?

(a.4, b.5, c.6, d.2)

62. इन्द्रियवृत्तिकालीन अर्थोपलम्बः किम् ?

(a.जागरणं, b.स्वप्नः, c.सुषुप्तिः, d.तुरीयः)

63. प्राणात् – परप्रियः?

(a.जीवः, b.आत्मा, c.इन्द्रियं, d.मनः)

64. कर्मेन्द्रियाणि कति?
(a.5, b.4, c.2, d.7)
65. इन्द्रियवृत्यभावकालीन अर्थोपलम्बः कः?
(a.जागरणं, b.स्वपनः, c.सुषुप्ति, d.मनः)
66. सत्ता कतिविधाः?
(a.3, b.2, c.1, d.4)
67. न किञ्चिदवेदिषं इति कारणमात्रोपलम्बः कः ?
(a.स्वप्नः, b.जागरणं, c.सुषुप्तिः, d.प्राणः)
68. त्रिकालबाध्यः कः?
(a.प्रपञ्चः, b.अहंकारः, c.तमः, d.आत्मा)
69. परमपुकरुषार्थः कः?
(a.धर्म, b.अर्थ, c.काम, d.मोक्ष)
70. सर्वप्रमाणाबाध्यः कः ?
(a.जीवः, b.ईश्वरः, c.आत्मानं, d.मन)
71. अभाव प्रतियोगी कः?
(a.आत्मा, b.देहेन्द्रियादयः, c.शरीरः, d.मनः)
72. अद्वैतिनः कति प्रमाणानि अङ्गीकृतानि ?
(a.6, b.4, c.3, d.5)
73. दशश्लोकी ग्रन्थस्य व्याख्यानं किम्?
(a.पञ्चदशी, b.पञ्चप्रक्रिया, c.अद्वैतसिद्धिः, d.सिद्धान्तबिन्दु)
74. विभुः सर्वगतः नित्यः कः?
(a.जीवः, b.तमः, c.आत्मानं, d.प्रपञ्चं)
75. गुणाः कति ?
(a.3, b.4, c.7, d.5)

ANSWER

1.B, 2.B, 3.A, 4.C, 5.B,
6.C, 7.A, 8.B, 9.C, 10.C,
11.C, 12.D, 13.D, 14.D, 15.A,
16.C, 17.C, 18.B, 19.C, 20.C
21.C, 22.D, 23.B, 24.A, 25.B,
26.C, 27.B, 28.B, 29.B, 30.A,
31.D, 32.C, 33.B, 34.B, 35.D,
36.B, 37.A, 38.D, 39.C, 40.B,
41.B, 42.A, 43.B, 44.C, 45.A,
46.D, 47. D, 48.C, 49.C, 50.B,
51.C, 52.A, 53.C, 54.A, 55.B,
56.B, 57.C, 58.D, 59.C, 60.A,
61.B, 62.A, 63.B, 64.A, 65.B,
66.A, 67.C, 68.D, 69.D, 70.C,
71.B, 72.A, 73.D, 74.C, 75.A